

OBRAZEC ZA PRIJAVO IN ODDAJO NATEČAJNEGA PRISPEVKA

»Lekcije narave: 100 let podnebnih zgodb, ki so oblikovale Goričko«

1. PODATKI O ŠOLI

Naziv šole: **OŠ Grad**

Naslov šole: **Grad 172 E, 9264 Grad**

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

3. PODATKI O AVTORJU (UČENKI)

Ime in priimek: **Mojca Klement**

Razred: **9. a**

4. PODATKI O PRISPEVKU

Naslov zgodbe: **Igral sem ji na gosli**

**Sofinancira
Evropska unija**

5. BESEDILO ZGODBE

(Največ 9.000 tipkanih znakov s presledki. Besedilo napišite v slovenskem jeziku.)

Grad na Goričkem je majhna gorička vasica. Še v časih, ko se je imenovala Gornja Lendava, se je prav tam na največji kmetiji v vasi med osmimi otroci leta 1930 kot najmlajša rodila Joža. Joža je bila pridna deklica. Rada je pomagala na kmetiji in ko je začela hoditi v šolo, se je pridno učila.

Vendar Joža se je bala. Bala se je neviht. Nevihte so bile kar pogoste in ko so prišle, niso hotele ponehati celo noč. Ni se naspala, ko so se pojavljale. Ostajala je budna. Kako pa naj bi zatisnila oči, ko je bilo vse tako svetlo. Svetli žarki strel so prihajali skozi okno in soba se je za več sekund razsvetlila, kakor da bi na nebu že sijalo sonce. Pa niso bile samo strele tiste, ki ji niso pustile zatisniti oči. Po streli je prišel še grom. Bil je glasen. Tako zelo glasen, da se je Joža večkrat zjokala in sta se s svojim bratcem skrivala pod odejo, vse dokler petelin ni zapel svoje jutranje budilke. Vibracije groma pa niso pretresle samo Jožo, pretresale so tudi pohištvo v hiši. V sobi se je tresla velika omara in njen strah je zato postajal še večji.

Tudi dež ji ni pomagal. Bil je glasen in plohe so se vleklye še drugi dan in v noč deževja.

A ko je ponehal, so se na njihovem dvorišču zbrali vaški otroci. Tam so čofotali po razlitjih, ki so nastala zaradi dežja.

Jožo je to pomirilo in vesela je bila skakanja ter druženja s prijatelji. Še posebej s Ferencem, ki ji je, ko sta zaključila osnovno šolo, rad med druženjem igral na gosli. Pomirilo jo je pa še nekaj drugega, njen najljubši letni čas, zima. Ko je zapadel sneg, so se otroci radi spuščali po snegu s sankami in se po njem kotalili. A čeprav so se takole zabavali, so bile zime zelo hude. Bile so dolge in mrzle in sneg ni ponehal več dni. Zaradi pomanjkanja oblačil in obutve jih je zeblo tako v lička kakor tudi v prstke na nogah. Peš so hodili v šolo in domov. Sneg jim je dolgo pot le še poslabšal. Pa vendarle niso vedno odšli domov. Po odhodu iz šole so radi zavili v gozd ali pa se ustavili pri prijatelju, ki je živel najbližje šoli. V gozdu so si tako našli mlako, po kateri so se kar v čevljih drsali. Enako pri prijatelju, saj je imela vsaka »iža« majhno mlako. Tako so si krajšali čas in Joža ter Ferenc sta se po vsakem druženju bolj in bolj spoznavala. Postala sta tesna prijatelja in Joža je upala, da nekega dne iz tega tudi kaj več.

Je pa res, da je sneg otežil delo na njihovi kmetiji. Ni pa bil edini dejavnik, ki je kmete spravljaj ob živce. Še huje je bilo, ko je napočil čas suše. Ker je bila Jožina družina premožnejša, je Joža obiskovala učiteljišče. Joža se je izmed vseh sorojencev najbolj razumela z mlajšim bratom (prav tistim, s katerim se je še kot otrok skrivala pod odejo. Ta se je poročil s Ferencovo mlajšo sestro. Ferenc je postal vajenec pri stricu, ki ga je kot otroka učil igranja gosli, zdaj pa

Sofinancira
Evropska unija

že čevljarskega poklica. Rad je tudi pomagal na njihovi kmetiji, še najbolj pa, ko je bila Joža doma.

Skupaj sta delala na polju in včasih tudi molzla krave. Ko je na nebo prišla Luna in se je Ferenc zvečer moral odpraviti domov, ga je Joža velikokrat poljubila na lice. Ferencu je postajala vse bolj všeč. Svojo ljubezen ji je izkazoval z igranjem na gosli, medtem ko je ona čistila. Večkrat ga je preletela misel o poroki. Zdaj, ko sta bila oba že osemnajst, sta imela iste misli. A kljub ljubezni, ki se je krojila, nista pozabila na delo. Lepo sta se imela. Rada sta bila, da sta lahko delala skupaj. Tako pozimi, ko je vse zamrznilo, tako med nevihtami, ko je Jožo postalo strah, tudi že kot odraslo žensko, in se je stisnila k Ferencu, tako tudi med sušami.

Čas suše ni prišel le enkrat. In vsakič, ko se je suša pojavila, je pustila globoke sledi. Poljem je primanjkovalo vode, pridelki so izginjali, zemlja je bila suha in to, kar so še imeli, ni imelo značilnega okusa. Zato pa so obirali kumino, ki je rasla na vrtu. Ko so jo obrali, so jo izluščili in jo posušili. Uporabili so jo za začimbo, da je popestrila okus hrani. Tudi ljudem in živini je primanjkovalo vode, a to so uspeli preživeti z zalogami. Vodo, ki so jo zbirali kot deževnico s streh, so shranjevali v šternah. Tako so je imeli dovolj za piti in jesti ter za potrebe živine. Pa, hvala bogu, ta čas ni trajal za vedno.

Veliko različnih stvari se je godilo. Najlepše za Jožo je bilo takrat, ko ji je ponoči prišel na gosli igrat Ferenc ter jo zasnil. Poroka je bila cerkvena in prečudovita. S Ferencem sta živela kar na kmetiji, kjer je Joža odraščala. Imela sta tri sinove, ki so si ustvarili svoje družine in se preselili že pri mladih letih. Ko pa so bili še otroci, pa je Ferenc poskrbel, da bodo igrali na gosli svojim ženam, kakor je on sam.

Zgodile pa so se tudi reči, ki niso bile čudovite. Ravno nasprotno. Ko je bila Joža še deklica, se je bala dežja. Ta strah je nekako prerasla, ko je postala mati. A leto 1964, ko sta bila s Ferencem stara 34 let, je na dan prineslo veliko, veliko deževje. Močan veter je raznašal veje in potok v vasi Grad se je polnil hitreje in hitreje. Prišlo je do poplave. Tako grozne, da se ni videlo niti ceste. Voda je nesla vse, kar ji je bilo na poti. Dvignila se je za 40 cm. In ravno tisti dan je morala Joža v »apoteko«, lekarno, saj je njen Ferenc zbolel. Odpravila se je na pot; lekarna namreč ni bila daleč. A ko je hotela čez lesen most ... je tega potok podrl. Voda ga je raztrgala in odnesla. Joži ni preostalo drugega, kot se vrniti nazaj domov. Počakati je morala, da je voda odtekla. Dogajalo se je počasi, a že čez dve uri, kot da potoka več ne bi bilo. Zdaj je morala do lekarne po daljši poti. A po vrnitvi na kmetijo je našla doma veliko, veliko škode, ki jo je morala, zdaj brez Ferenčeve pomoči, sama odpravljati.

»Tudi zdaj ni lesenega mosta,« je pravila Joža, ko je svojo zgodbo pripovedovala vnučkom. In res je. Mosta ni, saj ga je nadomestil betonski. A potok je še zmeraj; pa ne poplavlja več. Vnučke

Sofinancira
Evropska unija

pa je bilo strah, da bo. Bilo jih je strah, da jih bo potok odnesel. In kaj jih je pomirilo? Le dedijevo igranje na gosli.

Sofinancira
Evropska unija

Projekt **LIFE4ADAPT** (1011477797 - LIFE23-IPC-SI-LIFE4ADAPT) je sofinanciran s sredstvi evropskega programa LIFE, sredstvi Podnebnega sklada in sredstvi partnerjev projekta.